

บทที่ 5

บทสรุปและข้อ เสนอแนะ

การศึกษาถึงการพัฒนาทางการเมือง พบว่า ในทุกระบบการเมืองมักจะมีปรากฏการณ์อย่างหนึ่งเกิดขึ้นเสมอ นั่นคือ สภาพการณ์ที่คนเพียงจำนวนน้อย หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ชนชั้นนำทางการเมือง เข้าไปมีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดแนวทางหรือนโยบายในการกระจายหรือแบ่งปันทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ให้แก่คนส่วนใหญ่ทั้งสังคมและสภาพการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นในทุกระดับการเมืองไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับประเทศหรือในระดับท้องถิ่น¹ ในกรณีของการเมืองระดับท้องถิ่นคือในระดับเทศบาลจะพบว่า สมาชิกสภาเทศบาลคือ กลุ่มบุคคลที่เป็นชนชั้นนำทางการเมืองในระดับท้องถิ่นเทศบาลที่เข้าไปมีบทบาท มีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดแนวทางหรือนโยบายในการกระจายหรือแบ่งปันทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทางการเมือง สังคม และทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลของตน ดังนั้นจะเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาล เป็นกลุ่มชนชั้นนำทางการเมือง (political elites) ที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล เหล่านี้ อาจมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองในสังคมไทย เพราะว่าสมาชิกสภาเทศบาล เป็นกลุ่มบุคคลที่ประชาชนในเขตเทศบาล เป็นกลุ่มบุคคลที่ประชาชนในเขตเทศบาล เป็นผู้เลือก เข้ามาทำหน้าที่เสมือนตัวแทน เจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลนั้น ๆ โดยเข้ามาทำหน้าที่แสดงมติ ความต้องการของประชาชน โดยผ่านช่องทางเทศบัญญัติ ทางงบประมาณ และการควบคุมการบริหารงานของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาเทศบาลจึง เป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่อาจมีบทบาทในการพัฒนาประเทศในทางการเมือง เนื่องจากการพัฒนาระบบการเมืองควรจะมีการพัฒนาในทางการเมืองตั้งแต่ระดับล่างหรือระดับท้องถิ่นขึ้นไป และหากพิจารณาถึง

¹ อนุสรณ์ ลี้มณี, "ชนชั้นนำทางการเมืองในประเทศไทย," การเมืองการปกครอง วารสารทางวิชาการ ประจำปี 2521 คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัตถุประสงค์การจัดตั้งเทศบาลพบว่า มีจุดประสงค์ที่จะให้เทศบาล เป็นโรงเรียนสอนการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นการเป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาลของสมาชิกสภาเทศบาลจึงเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนในการสะท้อนความคิดของประชาชนในเขตเทศบาลว่ามีความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นที่สอดคล้องหรือยอมรับแนวความคิดในระบบการปกครองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด และเนื่องจากสมาชิกสภาเทศบาลเป็นกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในระดับท้องถิ่นกลุ่มหนึ่งที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ดังนั้นทัศนคติของสมาชิกสภาเทศบาลจึงอาจมีผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคมกับการสร้างทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก" พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก มีทัศนคติทางการเมืองในแนวทางแบบ เสรีนิยม ซึ่งเป็นทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งผลจากการวิจัยนี้สนับสนุนงานวิจัยของอมร ราชณรงค์² ที่พบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปีพุทธศักราช 2522 มีทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยม ซึ่งผลการวิจัยของอมร ราชณรงค์ ผลการวิจัยครั้งนี้อาจ เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก เป็นแบบทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยมที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย การที่สมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากมีแนวความคิดหรือทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยม อาจจะเป็นเพราะว่าสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในทางการเมืองค่อนข้างสูง ดังจะเห็นได้จากสมาชิกสภาเทศบาลนั้น เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากจากประชาชนโดยตรง ซึ่งสิ่งนี้ย่อมจะเป็นเครื่องยืนยันว่าสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความกระตือรือร้นทางการเมืองต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในทางที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อ

² อมร ราชณรงค์, "ค่านิยมทางสังคมและทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาไทย ปี 2522" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 98.

การปกครองระบอบประชาธิปไตยได้ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของคนที่มีสมรรถนะทางการเมืองสูง จากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีส่วนหรือ เป็นผลกระทบให้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากมีทัศนคติทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือ มีทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยม

เมื่อพิจารณาความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก โดยพิจารณาจากอิทธิพลของตัวแปรด้านภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคมแล้วจะ เห็นได้ว่า ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากบางอย่างก็มีผลกระทบต่อ การสร้างทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก เช่นกัน กล่าวคือ จากการ ศึกษาทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากโดยพิจารณาจากตัวแปรทางด้าน ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคม พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่มีความแตกต่างกัน ในด้าน การศึกษา ประสบการณ์ทางการเมือง และกลุ่มการเมืองที่สังกัด จะมีความแตกต่างในด้านทัศนคติทางการเมืองด้วยจะ เห็นได้ว่า ตัวแปรในด้านการศึกษา กลุ่มการเมืองที่สังกัดและประสบการณ์ทางการเมือง เป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่ศึกษา เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของ ตัวแปรดังกล่าวที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่ศึกษา แล้ว จะเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่มีการศึกษาดังแต่ระดับ ม.ศ. 3 ขึ้นไป จะมีทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยมในระดับกลาง ๆ ขึ้นไปจนถึงระดับสูง ดังนั้นผลการวิจัย จึงเป็นการสนับสนุนผลการศึกษาของ Almond และ Verba³ ในเรื่องอิทธิพลของการศึกษากับทัศนคติทางการเมืองใน 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน ตะวันตก อิตาลีและเม็กซิโก โดยพบว่าคนยิ่งได้รับการศึกษาสูงขึ้นเท่าใดจะเป็นคนที่รับ รู้ทางการเมือง สนใจการรณรงค์เลือกตั้งมีความคิดและสนใจการเมืองอย่างยิ่งชอบ ถกเถียงปัญหาการเมืองโดยเสรี มีความเชื่อว่าตนเองมีอิทธิพลต่อรัฐบาล ร่วมเป็นสมาชิก

3

Thomas Cook, J. Scioli, P. Frank Jr. "Political Socialization Research in the United States : A Review", Political Attitudes and Public Opinion, pp. 167-168.

ของพรรคการเมืองและองค์การต่าง ๆ และมีความเชื่อมั่นในสิ่งแวดล้อมทางสังคมมากกว่า
 คนที่ได้รับการศึกษาน้อย Stouffer⁴ ก็พบว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ
 ทางการเมืองของเขา นอกจากนี้ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ⁵ พบว่า คนที่ได้รับการศึกษา
 จะยังมีทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยม และพบว่า คนที่ได้รับการศึกษาจากต่างประเทศจะ
 ยังมีทัศนคติแบบก้าวหน้ามากขึ้น โดยสรุป การศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ลิขิต
 ธีรเวคิน⁶ ที่พบว่า ข้าราชการชั้นสูงของไทยที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติทาง
 การเมืองแบบเสรีนิยมและสอดคล้องกับการศึกษาของอนุสรณ์ ลี้มณี⁷ ที่ศึกษาทัศนคติทาง
 การเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (2518) ที่มีความคิดเห็นก้าวหน้าขึ้น ส่วนใหญ่เป็น
 บุคคลที่มีการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นไป รวมทั้งการศึกษาของ อมร ราชณรงค์⁸ ที่ศึกษา
 ทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (2522) ที่มีความเห็นแบบเสรีนิยมส่วน
 ใหญ่เป็นบุคคลที่มีการศึกษาดังแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปและการศึกษาของรังสรรค์ ประเสริฐศรี
 พบว่าสมาชิกสภาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการศึกษาดังแต่อนุปริญญาขึ้นไป จะมีทัศนคติทาง
 การเมืองที่มีแนวโน้มไปในทางเสรีนิยม

4

Samuel A. Stouffer, Comformity and Cevil Liberties : A Cross Section of the Nation Speaks its Mind (New York : Doubleday & Company, Inc., 1965).

5

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, "ผู้นำแต่ละรุ่นในประวัติศาสตร์," วารสารธรรมศาสตร์, 3 (พฤษภาคม 2517), หน้า 102-109.

6

Likhit Dhiravegin, Political Attitudes of the Bureaucratic Elite and Modernization in Thailand, pp. 42-43.

7

อนุสรณ์ ลี้มณี, "ทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการกระจายทรัพยากรในระบบการเมืองไทย," หน้า 41-42.

8

อมร ราชณรงค์, "ค่านิยมทางสังคมและทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาไทย," หน้า 104-106.

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่าสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากที่สังกัดกลุ่มการเมืองแตกต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน กลุ่มการเมืองที่สมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก สังกัดจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในทางการเมืองระดับท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก และพบอีกว่าสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากที่สังกัดกลุ่ม เมืองตากพัฒนาจะมีระดับทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยมสูงกว่าสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากที่สังกัดกลุ่มท้องถิ่นพัฒนา ดังนั้นผลการวิจัยจึงอาจจะยอมรับได้ว่า กลุ่มการเมืองที่จัดตั้งในระดับท้องถิ่น เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของไทย เพราะ เป็นองค์กรที่รวบรวมบุคคลซึ่งมีความคิดเห็นทางการเมืองและสังคมในแนวทางต่าง ๆ คล้ายคลึงกันมาอยู่ร่วมกันเพื่อกำหนดนโยบาย ดังนั้นจึงน่าจะคาดหมายได้ว่า ทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากที่สังกัดกลุ่มการเมืองแตกต่างกันก็จะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนุสรณ์ ลิ้มมณี⁹ ที่พบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี 2518 ที่สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายแตกต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองซึ่งอนุสรณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ (ที่ระดับ .001) การวิจัยของ อมร ราชณรงค์¹⁰ สมาชิก รัฐสภาไทยปี 2522 ที่สังกัดพรรคกิจสังคมและพรรคประชาธิปัตย์ มีทัศนคติทางการเมืองที่มีแนวโน้มไปในแบบ เสรีนิยมสูงกว่าสมาชิกรัฐสภาที่สังกัดกลุ่มการเมืองอื่น ๆ และการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัฐพล ชันธไชย¹¹ ที่พบว่า พรรคประชาธิปัตย์มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยสูงกว่าพรรคอื่น ๆ

ตัวแปรในด้านประสบการณ์ทางการเมืองหรือการเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก จากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า ตัวแปรในด้านประสบการณ์

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41-42.

¹⁰ อมร ราชณรงค์, ค่านิยมทางสังคมและทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกรัฐสภาไทยปี 2522, หน้า 107.

¹¹ ฉัฐพล ชันธไชย, "อุดมการณ์ประชาธิปไตยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 9 (เมษายน 2519), หน้า 152-193.

ก็ยังคงเป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อนจะมีแนวโน้มทัศนคติทางการเมืองแบบเสรีนิยมมากกว่าสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อน

สำหรับตัวแปรทางด้านอายุและอาชีพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากนั้น พบว่าไม่เป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากแต่อย่างใด ผลจากการศึกษา "ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก" สรุปได้ว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากมีทัศนคติทางการเมืองแบบเสรีนิยม สำหรับปัจจัยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากนั้น ได้แก่ การศึกษา กลุ่มการเมืองที่สังกัดและประสบการณ์ทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก ดังนั้น ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากจึงน่าจะเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมการเมือง (political socialization) อย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก ผลจากการศึกษาวิจัยจึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ "สมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน จะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกันด้วย"

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นการศึกษาถึงทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตาก ซึ่งเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าชนชั้นนำทางการเมืองในท้องถิ่น เป็นบุคคลที่จะมีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดแนวทางและนโยบายในการกระจายหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้สภาเทศบาลยังมีสถานะเป็นสถาบันทางการเมืองในด้านการให้ความชอบธรรมในการผ่อนคลายความตึงเครียดทางการเมือง ในการเป็นแหล่งสรรหานักการเมือง ในการให้การศึกษและความชำนาญทางการเมือง ในการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น ฉะนั้นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองตากในฐานะที่เป็นกลุ่มชนชั้นนำของท้องถิ่น การได้ทราบถึงทัศนคติทางการเมืองของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ก็เท่ากับได้ทราบแนวโน้มในการกำหนดนโยบายทางการเมืองอย่างกว้าง ๆ และพฤติกรรมทางการเมืองของ

สมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากว่าจะ เกื้อหนุนต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยโดยแท้
เพียงใด

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้เป็นผลการวิจัยที่ศึกษาอยู่ในเพียงขอบเขตของสภา
เทศบาล เมืองตากแต่เพียงแห่งเดียว เป็นผลการวิจัยที่มุ่งชี้ให้เห็นถึงทัศนคติทางการเมือง
และพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลที่มีบทบาททางการเมืองกลุ่มหนึ่งเท่านั้น และผลการวิจัยครั้ง
นี้ยังไม่ลึกซึ้งนักสำหรับการศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกสภาเทศบาล ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ
จะได้มีการศึกษาต่อไปว่าทัศนคติทางการเมืองของเขาเหล่านั้นว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติ
กรรมทางการเมืองเพียงใด เพื่อที่จะได้วาง เป็นกฎเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการมองพฤติกรรม
ทางการเมืองของกลุ่มบุคคลชั้นนำทางการเมืองของประเทศไทยได้ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดก็อาจ
สะท้อนถึงทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำทางการเมืองว่า
มีแนวโน้มไปในทิศทางใด

ข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยนำรูปแบบการปกครองประชาธิปไตยมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475
แต่ก็ไม่สามารถแม้แต่ที่จะรักษารูปแบบอย่างเป็นทางการของประชาธิปไตยไว้ได้ จะเห็นว่า
ตลอดระยะเวลาห้าสิบกว่าปีที่ผ่านมา จะเห็นว่า ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤติการณ์
ทางการเมือง ทำให้การพัฒนาทางการเมืองตามวิธีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
เกิดอุปสรรคในการพัฒนาทางการเมือง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะว่าทัศนคติ
ทางการเมืองของคนไทยอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมืองอยู่ไม่น้อย

ความสำเร็จของประชาธิปไตยในสังคมใด นอกจากสังคมนั้นจะต้องมีรูปแบบที่
เป็นประชาธิปไตยแล้ว ประชาชนในสังคมนั้นจะต้องมีระบบความเชื่อและทัศนคติทางการเมือง
เมืองรวมทั้งความรู้สึกลึกในลักษณะที่สนับสนุนการปกครองประชาธิปไตยด้วย¹²

สมาชิกสภาเทศบาล เป็นกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง ฉะนั้นใน

¹²

Gabriel Almond and Sidney Verba, The Civic Culture
(Boston : Little, Brown and Company, 1965), p. 3.

ฐานะที่สมาชิกสภาเทศบาล เมืองตาก เป็นกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองระดับท้องถิ่นในเขตเทศบาล เมืองตาก จึงน่าจะ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองตาก ซึ่งอาจจะมีผลต่อการพัฒนาระบบการเมืองของประเทศตลอดจน เป็นตัวนำในการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย เพื่อพัฒนาการเมืองทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นไปสู่การเมืองตามวิถีทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นสมาชิกสภาเทศบาลควรจะทำหน้าที่ในการ เป็นตัวนำประชาชนในสังคมไทย เพื่อที่จะ สร้างทัศนคติทางการเมืองให้ เกื้อหนุนต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

บุคคลที่มีค่านิยมและทัศนคติทางการเมืองที่ เกื้อหนุนต่อการ เมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยควรจะมีลักษณะของการมีใจกว้างที่จะพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิจาร์ณญาณ อาศัยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันก่อนที่จะมีการตัดสินใจ รู้จักประนีประนอม ไม่ใช่ตัดสินปัญหาข้อขัดแย้งด้วยการใช้กำลังรุนแรง มีขันติธรรมอดทนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว เคารพสิทธิและ เสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนยอมรับความ เสมอภาคระหว่างบุคคล มีศรัทธาเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีของ เพื่อนมนุษย์ การ เน้นอิสระ เสรีของปัจเจกชน และความ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่

นอกจากนี้คนที่มีลักษณะประชาธิปไตยจะต้องไม่คิดว่าความคิดของใครคนใดคนหนึ่ง จะถูกต้องและดี เสมอไป เพราะฉะนั้นการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นซึ่งแม้จะอายุน้อยกว่าหรือความรู้น้อยกว่า ก็จะต้องรับฟังแม้จะถูกคัดค้านก็ตามจะต้องถือปกติวิสัย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องกล้าแสดงความคิดเห็นของคนที่อาวุโสกว่าก็ตาม เพราะถ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองออกไปทั้ง ๆ ที่ไม่เห็นด้วยกับคนอื่นก็ตามก็จะทำให้คน ๆ นั้นยอมรับอำนาจเผด็จการโดยง่าย หมายความว่าบุคคลจะต้องเชื่อว่า เขาสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ เพราะถ้าคิดว่าตนเองไม่มีประสิทธิภาพทางการเมือง หมายความว่าบุคคลจะต้องเชื่อว่าเขาสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ เพราะถ้าคิดว่าตนเองไม่มีประสิทธิภาพทางการเมืองเลย คน ๆ นั้นก็จะไม่คิดว่าระบบประชาธิปไตยกับระบบเผด็จการแตกต่างกันอย่างไร

13

¹³ ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2518), หน้า 77-78.

การที่สมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากมีทัศนคติทางการเมืองที่มีแนวโน้มไปในทางเสรีนิยมทำให้ความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การปกครองท้องถิ่นในรูป เทศบาลในปัจจุบันควรที่จะได้รับความ เป็นอิสระในการบริหารงาน การควบคุมจากส่วนกลางควรจะลดน้อยลง ส่วนกลางควรจะทำหน้าที่เพียงแค่จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลแต่เพียงบางส่วน เป็นต้น และสมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควรจะให้ เป็นการพิจารณาที่สิ้นสุดในสภาเทศบาล เพราะสภาเทศบาลก็มีทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ จึงไม่ควรที่จะต้องเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอีก ¹⁴ ในกรณีถูก เงินหรือ เกิดความจำเป็นที่เร่งด่วนจะต้องประชุมสภาเทศบาลแต่สภาเทศบาลจะทำการประชุมสภาโดยพลการไม่ได้ ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการก่อน ¹⁵ สมาชิกสภาเทศบาล เห็นว่าน่าที่จะมีการยกเลิกหรือทำการแก้ไขสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่เห็นว่าส่วนกลางยัง เข้ามาควบคุมการทำงานของสภาเทศบาล โดยการใช้อำนาจผู้ว่า เป็นผู้ใช้อำนาจ ทำให้การบริหารงานของสภาเทศบาลขาดอิสระในการบริหารงาน หรือแม้แต่อำนาจในการยุบสภาเทศบาลก็เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ¹⁶ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ สมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากส่วนใหญ่มีความเห็นว่าน่าที่จะมีการแก้ไขปรับปรุงในส่วนของอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล โดยสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าใน เมื่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเทศบาลในฐานะองค์การปกครองท้องถิ่นให้เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน รัฐบาลก็ควรเปิดใจกว้างให้การดำเนินงานของสภาเทศบาลมีอิสระลดการควบคุมให้เกียรติสภาเทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาล ในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาล จากแนวความคิดต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นสิ่งสะท้อนความคิดของสมาชิกสภาเทศบาล เมืองตากที่ต้องการให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศได้รับการพัฒนาไปสู่รูปแบบของการปกครองตามระบอบ

14

พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496, มาตรา 62.

15

เรื่องเดียวกัน, มาตรา 63.

16

เรื่องเดียวกัน, มาตรา 74.

ประชาธิปไตย ทั้งในการเมืองระดับประเทศและระดับท้องถิ่น จะเห็นว่าจากแนวความคิดดังกล่าว หากสมาชิกสภาเทศบาลในฐานะตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นในเขตเทศบาลสามารถเป็นตัวนำในการสร้างทัศนคติทางการเมืองของคนไทยให้มีทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในสังคมใด นอกจากสังคมนั้นจะมีรูปแบบที่เป็นประชาธิปไตยแล้ว ประชาชนในสังคมนั้นจะต้องมีระบบความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อทางการเมืองในลักษณะที่สนับสนุนการปกครองประชาธิปไตยด้วย ฉะนั้นจึงเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้สังคมการเมืองของไทยคงจะพัฒนาไปสู่การเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเหมือนเช่นอารยประเทศได้

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย